PRINT_kop tag with 25 point dummy

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut so 100 et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi 200 aliquip ex ea commodo consequat.

Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse 300 um dolore eu fugiat nulla pariatur.

Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in cul 400 ui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Lorem ipsum adipisicing dolor sit amet, consect 500 tetur adipisi elit,

sed do eiusmod tempor i labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim ven 600 et quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Duis a ir 700 dolor es in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excep 800 it occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est labo. 900

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut i 1000 et dolore magna aliqua.

Ut enim ad minim veniam, quis adipisicing nostrud exercitation ullamco 1100 ris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in volupta 1200

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididnt ut la 1300 et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam,

VERGANE GLORIE

In deze rubriek wordt aandacht besteed aan sportverenigingen of sportevenementendie niet langer bestaan.

quis nostrud exercitation ullamco laboris nsi 1400 aliquip ex ea commodo consequat.

Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit ese 1500 um dolore eu fugiat nulla pariatur.

Excepteur i cupidatat adipisicing non proident, sut in cul 1600 ui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipsi 1700 elit,

sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veni 1800

Aqui nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Duis aute ir 1900 dolo in reprehenderit in voluptat cillum dolore euest fugiat nulla pariatur. Exceteu cupidatat 2000 nt ocaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est labe. 2100

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut i 2200 et dolore magna aliqua.

Ut enim ad adipisicing minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco 2300

ris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in re-

bijschrift tag with 9 point dummy text.

HISTORIE Hoe een Tsjechische student Leiden de sport leerde

’Dit lijkt helemaal niet op volleybal’

Op een mooie zomeravond in 1948 maakt de Tsjechische geneeskundestudent Josef Hrouda een wandeling over de Burggravenlaan. Daar wordt bij De Sitterbrug zijn aandacht getrokken door een groep mensen die op een grasveld aan het volleyballen is.

Willem Spierdijk

Leiden ■ De 25-jarige Tsjech kijkt het even aan en concludeert: ’dit lijkt helemaal niet op volleybal’. Hij spreekt de volleyballers in gebrekkig Duits aan en een samenwerking is geboren. Een jaar later - nu 75 jaar geleden - richt buurtvereniging De Professorenwijk een club op, met de Tsjech als speler en trainer. De historie van het Leidse volleybal is begonnen.

In februari 1948 gaat het leven van Hrouda er heel anders uitzien, als communisten de macht in Tsjechoslowakije grijpen. De student aan de Praagse Karls Universiteit acht de kans niet groot dat hij zijn studie kan voortzetten, omdat hij bekendstaat als activist. Hij besluit te vluchten. Met in zijn tas een overhemd en woordenboek steekt hij de grens met Duitsland over.

Daar hoopt hij dienst te kunnen nemen in het Amerikaanse leger. Hij verwacht dat er elk moment een nieuwe oorlog uitbreekt. De Amerikanen wensen echter geen gebruik van zijn diensten te maken. Terug naar Praag is geen optie, in Duitsland blijven evenmin. „In Duitsland was alles kapot, daar was helemaal niets te bereiken. Bovendien was Duitsland onze vijand geweest, daar wilde ik niet zijn”, zegt Hrouda daar later over.

Openbaring

Hij besluit naar Amerika of Canada te gaan. De student moet noodgedwongen nog wel enkele maanden in Duitsland blijven. Hij is geveld door open tbc. Dan voltrekt zich wat Hrouda later een ’openbaring’ noemt. Hij stuit op een aanplakbiljet met de uitnodiging aan Tsjechische studenten naar Nederland te komen om hun studie af te maken.

Minervaan

De communistische machtsovername in Tsjechoslowakije maakt in ons land veel los. In mei 1948 richten universiteiten en hogescholen een steunfonds op voor buitenlandse studenten, het University Asyl Fund, dat de komst van vijftig Tsjechische docenten en studenten mogelijk maakte. Hrouda kan in Leiden terecht bij een gastgezin en ontvangt een beurs van tachtig gulden per maand. Een lidmaatschap van Minerva krijgt hij er gratis bij.

Gedreven

In Leiden stort Hrouda zich op zijn studie, het leren van de Nederlandse taal én op volleybal. Hij vindt het leuk om de Leidenaars volleybal te leren en omgekeerd zijn de sporters blij met zijn betrokkenheid. „Hij legde gemakkelijk contact, was aardig en gedreven in alles wat hij deed”, vertelt Hrouda’s dochter Natasa, die nog altijd in Nederland woont.

Joop van Egmond, de latere voorzitter van de Leidse bond, noemt hem ’een echte crack’.

Hrouda heeft al jaren eerder met de sport kennisgemaakt. Het niveau van het Tsjechische volleybal ligt in 1948 dan ook vele malen hoger dan dat in Nederland, waar de sport net is geïntroduceerd. Op het EK van 1948 - in de open lucht - verliest Nederland met 3-0 van Tsjechoslowakije, de latere kampioen. Setstanden: 15-1, 15-0, 15-0.

De tegenstanders van Oranje hanteren technieken als ’smash’ en ’blok’, die in ons land nog onbekend zijn.

’t Profje

De Professorenwijkers raken steeds enthousiaster door de nieuwe inzichten. Aan de Van Vollenhovenkade, waar nu de Vredeskerk staat, heeft de buurtvereniging een speeltuintje gerealiseerd. Ernaast wordt een gravelveld aangelegd, een gebaar van de Leidse betoncentrale Wernink. Buurt- en Speeltuinvereniging De Professorenwijk zorgt zelf voor een soort kantine, sociëteit ’t Profje. Als onderdeel van de vereniging wordt er vanzelfsprekend een volleybalclub opgericht.

Op 20 augustus 1949 neemt de club het veldje feestelijk in gebruik met een wedstrijd tussen Nederland en ’de rest van Nederland’. De Leidse Courant is de maandag erop enthousiast over de nieuwe sport-

> Het publiek raakte spoedig geïnteresseerd in dit frisse spel dat vele bekoringen heeft
>
> **Leidse Courant**
> **Maandag 22 augustus 1949**

Het eerste team van Profwijk in de begin jaren vijftig. Tweede van links staat Josef Hrouda, met nummer negen. FOTO FAMILIEARCHIEF HROUDA

Geïntrigeerd

Auteur Willem Spierdijk was tussen 1987 en 2019 (sport)verslaggever van deze krant. Daarnaast is hij fervent volleyballiefhebber. Hij speelde zelf bij LUSV, dat in 1984 (deels) opging in het Leiderdorpse Leython, en was bij die club later jarenlang coach. „Ik heb vrijwel alle teams wel getraind bij Leython, inclusief Dames en Heren 1. Het viel me op dat er op de site vrijwel niets terug te vinden was over de historie. Daar ben ik ingedoken en daarbij stuitte ik op een krantenartikel uit 1961 over de Leidse bond, Profwijk én Josef Hrouda. Een Tsjech die ons hier kwam leren volleyballen, dat intrigeerde me. Ik ben uit gaan zoeken hoe dat zat en daar is dit verhaal uitgerold.”

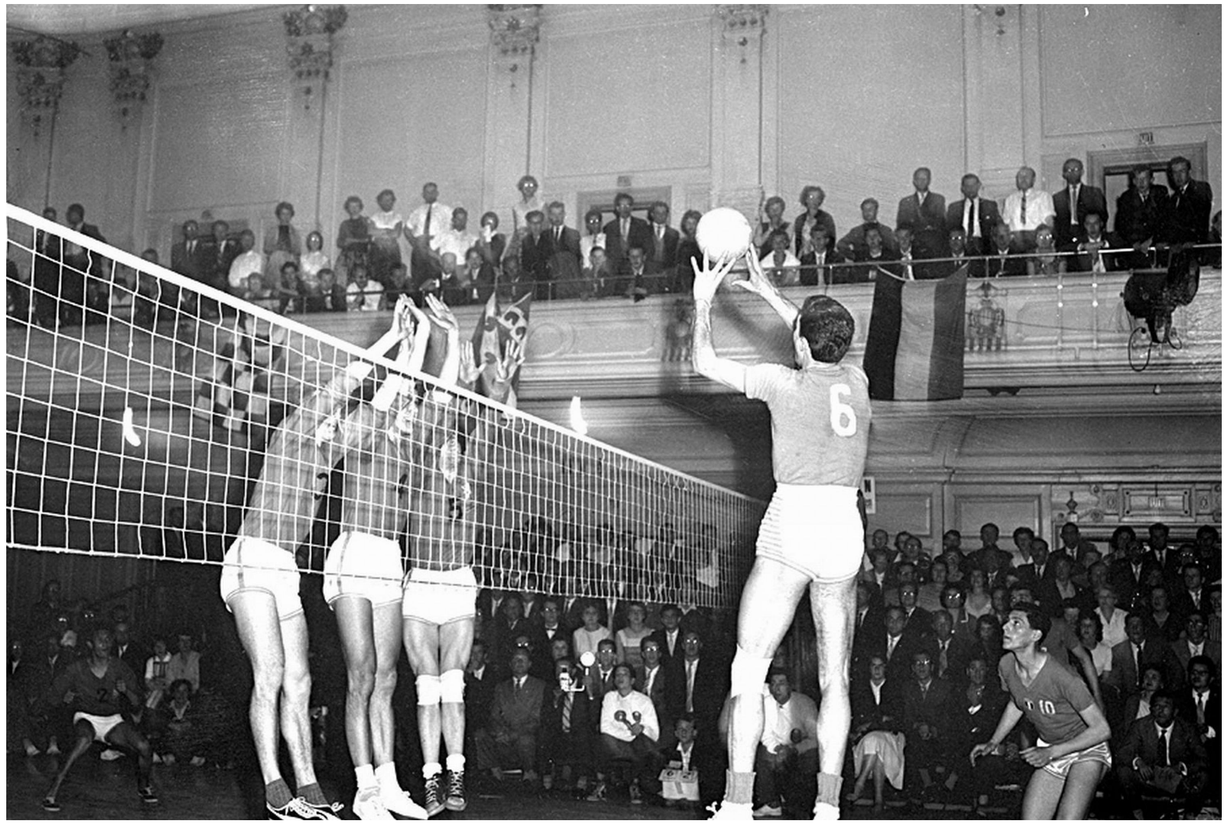

Nederland-Italië in 1959 in een uitverkochte Stadsgehoorzaal. De Italiaan Gasparini speelt de bal over het Nederlandse blok. FOTO A. VAN VLIET/BEELDBANK HISTORISCHE VERENIGING OUD LEIDEN

„Het publiek raakte al spoedig geïnteresseerd in dit frisse spel dat in verschillende opzichten vele bekoringen heeft. Een daarvan is wel het feit dat volleybal ook door ouderen met succes gespeeld kan worden.”

Leidse bond

Ook elders in de stad ontstaat interesse in volleybal. Nog in hetzelfde jaar richten studenten een club op, LUVV, later LUSV. Meer verenigingen volgen, soms ontstaan vanuit personeelsverenigingen zoals Sleutelring (de belastingdienst), Het Stadhuis, LPSV (politie) en Rotogravure. Of als onderdeel van een andere vereniging, zoals HVL (handbal), Donar (gymnastiek) en Nieuw Brunhilde (gymnastiek). Al snel ontstaat het idee een Leidse bond op te richten. Om de animo in Leiden te testen, organiseert De Professorenwijk in het voorjaar van 1951 een proefcompetitie. Die is een succes en later dat jaar begint er een echte competitie. De meeste clubs zijn klein en tellen twee of drie teams.

De eerste twee herenteams en het damesteam van ’Profwijk’ zijn te sterk voor de Leidse competitie en blijven bij de Haagse bond spelen. Het derde herenteam wordt in 1951 kampioen van Leiden.

Hrouda is dan de beste speler van de regio. Hij speelt regelmatig in de selectie van het district Den Haag. Ook doet hij mee aan landelijke centrale trainingen. Bij Professorenwijk traint hij heren- en damesteams.

Schandaal

Ook de passieve belangstelling voor volleybal groeit. In 1951 organiseert Profwijk interlands tussen Nederland en België voor zowel dames als heren. De Stadsgehoorzaal is vrijwel uitverkocht. De bekende radiocommentator Dick van Rijn doet verslag. In 1954 viert Profwijk het eerste lustrum weer met interlands tegen de Belgen. De kranten doen melding van een soms verhitte sfeer bij de mannen. De Belgen beklagen zich over de hoogte van het net dat ’scheef’ hangt, met een verschil van vijf centimeter. Als de Leidse bond een jaar later een interland tegen Frankrijk in de Stadsgehoorzaal wil organiseren, steekt de nationale bond daar een stokje voor: het probleem met de nethoogte kan niet worden opgelost.

Kangeroes

Volleybal heeft zich intussen tot zaalsport ontwikkeld. De Leidse clubs spelen veelal in een gymzaaltje aan de Oosterstraat. De gymzaal van het Stedelijk Gymnasium aan de Fruinlaan is vaak tot de nok toe gevuld als ploegen als VVS (Sleutelring), HVL en De Professorenwijk tegen elkaar spelen. Bij de vrouwen beschikt Profwijk over de sterkste ploeg van Leiden. Leerlingen van het gymnasium besluiten in 1957 zelf een ’scholierenvereniging’ op te richten: Kangoeroes. Daar sluit later het Rembrandt Lyceum bij aan.

In 1959 bestaat Profwijk tien jaar. Dan is het wel mogelijk om het net in de Stadsgehoorzaal op de juiste hoogte te brengen. De club organiseert interlands tegen Frankrijk (vrouwen) en Italië (mannen). Er zijn extra tribunes gebouwd en meer dan duizend toeschouwers zien hoe Oranje de Italianen klopt.

Een derde lustrum komt er niet voor De Professorenwijk. Begin jaren zestig loopt de animo terug, net als bij HVL. Een fusie tussen de clubs, onder de naam Sport Vereniging Leiden, is geen succes. De derde topclub uit de begintijd van het Leidse volleybal, VVS, redt het ook niet en sluit aan bij Kangeroes, dat later - in 1974 - samengaat met het Voorschotense Gemini.

Aftocht

Hrouda is dan al van het toneel verdwenen. In 1955 ondergaat hij een zware longoperatie, omdat de open tbc waaraan hij opnieuw lijdt niet met medicijnen geneest. Volleybal op hoog niveau is niet meer mogelijk. Zijn ziekte wakkert zijn belangstelling voor longziekten aan. Hrouda wordt longarts en vestigt zich na zijn opleiding in Haarlem. Hij overlijdt in 2012 op 89-jarige leeftijd in Heemstede.

> Hij legde gemakkelijk contact, was aardig en gedreven in alles wat hij deed
>
> **Natasa Hrouda**
> **Dochter van Josef**

Sociëteit ’t Profje, de kantine van de speeltuinvereniging en de volleybalclub, aan de Van Vollenhovenkade. FOTO NICO VAN DER HORST

Josef Hrouda (links) als de trainer en coach van het eerste damesteam van het Leidse Profwijk. FOTO FAMILIEARCHIEF HROUDA.